

Tuba Ovaryan Abse ve Pelvik Enfeksiyonlar

Dr. Cihan TOĞRUL

Giriş

Kadın üreme sistemindeki enfeksiyonlar çoğunlukla asendan yolla gelişen enfeksiyonlardır, bunlar genelde vajinal floradan veya cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlardan kaynaklanır. Nadiren de gastrointestinal sistemden kaynaklanan sekonder enfeksiyon olarak gelişebilir. Pelvik inflamatuvar hastalık (PID), kadınlarda üst genital sistemin akut veya subakut enfeksiyonu olarak tanımlanır. Uterus, fallop tüpleri, overlerin tamamı veya herhangi biri etkilenebilir. Genelde komşu pelvik organlarda da tutulum görülür. Sonuç olarak endometrit, salpenjit, ooforit, peritonit, perihepatit ve tuba ovaryan abse (TOA) tablosu ortaya çıkar.

PID bugün için kadınların karşılaştığı en ciddi enfeksiyonlardan biridir. Amerika Birleşik Devletleri'nde her yıl yaklaşık 200.000 kadın PID tanısıyla hastaneye yatırılmaktadır (Washington,1991). Tedavi edilmemiş ya da yetersiz tedavi edilen kadınlar hayatı tehdit edici durumlarla karşılaşabilir. Tedavi verilmemiş kadınlarda sistematik hastalık, kronik pelvik ağrı, ektopik gebelik ve tubal infertilite gelişebilir (Brunham,2015).

TOA tipik olarak PID komplikasyonu olarak ortaya çıkar, genelde fallop tüpleri ve overlerin oluşturduğu bazen de komşu mesane veya bağırsak segmentlerini de içine alan inflamatuvar kitle oluşur (Granberg,2009). Bu abseler en sık üreme çağındaki kadınlarda görülür. PID nedeniyle hastaneye yatırılan kadınların %10-15 'inde TOA görülebilir (McNeeley,1998).

Pelvik inflamatuvar Hastalık

PID, endoserviksi tutarak endometriuma ve fallop tüplerine ulaşan mikroorganizmalar tarafından oluşturulur. Hastada üst genital kanalda enfeksiyon ve inflamasyon varlığını belirten klinik bir tablo ortaya çıkar. İnflamasyon; endometrit, salpenjit, ooforit ve peritoniti içerecek şekilde bir bütünün herhangi bir noktasında olabilir.

PID olgularının %85'i cinsel yolla bulaşan patojenlerden veya bakteriyel vajinozis ilişkili patojenlerden oluşur. Bu hasta grubunda en sık saptanan patojenler *Neisseria gonorrhoeae*, *Chlamydia trachomatis* ve *Mycoplasma genitalium*'dur (Soper,1992). %15'ten daha az kısmı ise cinsel yolla bulaşmaz, enterik (*Escherichia coli*, *Bacteroides fragilis*, Grup B streptokok ve *Campylobacter türleri*) veya respiratuvar (*Haemophilus influenzae*, *Streptococcus pneumoniae*, Grup A streptokok ve *Staphylococcus aureus*) patojenlerin genital sisteme yerleşmesinden kaynaklanır (Brunham,2015). Başlangıç ajan ne olursa olsun, PID çoğunlukla miks polimikrobiyal bir enfeksiyon olarak ortaya çıkar.

Normal sağlıklı kadınların vajinal florasında patolojik olmayan lactobasillus türleri dominant mikroorganizmalar olmasına karşın potansiyel patojenler de yer almaktadır (*Klebsiella*, *E.coli*, *Proteus*...). Endoservikal kanal ve servikal mukus bariyer görevi yaparak üst genital sistemin vajinal flora tarafından kolonize edilmesini engeller. Cinsel yolla bulaşan patojenler bu bariyerin bozulmasına neden olur, bariyerin bozulması ile vajinada yerleşen mikroor-

Kaynaklar

- Brunham RC, Gottlieb SL, Paavonen J: Pelvic inflammatory disease.: *N Engl J Med* 372:2039–2048,2015.
- Canas AM, Holloran-Schwartz B, Myles T.:Tuboovarian abscess 12 years after total abdominal hysterectomy.: *Obstet Gynecol* 104:1039-1041,2004.
- Eschenbach DA, Buchanan TM, Pollock HM, Forsyth PS, Alexander ER, Lin JS,et al.: Polymicrobial etiology of acute pelvic inflammatory disease.: *N Engl J Med* 293:166-171,1975.
- Flesh G, Weiner JM, Corlett RC Jr, Boice C, Mishell DR Jr, Wolf RM: The intrauterine contraceptive device and acute salpingitis: a multifactor analysis.: *Am J Obstet Gynecol* 135:402-408,1979.
- Fouks Y, Cohen A, Shapira U, Solomon N, Almog B, Levin I: Surgical intervention in patients with tubo-ovarian abscess: clinical predictors and a simple risk score.: *J Minim Invasive Gynecol* 26:535-543,2019.
- Gerzof SG, Robbins AH, Johnson WC, Birkett DH, Nabseth DC: Percutaneous catheter drainage of abdominal abscesses: a five-year experience.: *N Engl J Med* 305:653-657,1981.
- Granberg S, Gjelland K, Ekerhovd E:The management of pelvic abscess.:*Best Pract Res Clin Obstet Gynaecol* 23:667-678,2009.
- Güngördük K, Güzel E, Aşıcoğlu O, Yıldırım G, Ataser G, Ark C,et al.: Experience of tubo-ovarian abscess in western Turkey.: *Int J Gynecol Obstet* 124: 45–50,2014.
- Halperin R, Svirsky R, Vaknin Z, Ben-Ami I, Schneider D, Pansky M: Predictors of tuboovarian abscess in acute pelvic inflammatory disease.: *J Reprod Med* 53:40-44,2008.
- Heystek M, Ross JD: A randomized double-blind comparison of moxifloxacin and doxycycline/metro-nidazole/ciprofloxacin in the treatment of acute, uncomplicated pelvic inflammatory disease.: *Int J STD AIDS* 20:690-695,2009.
- İnal ZO, İnal HA, Görkem Ü. : Experience of tubo-ovarian abscess: a retrospective clinical analysis of 318 patients in a single tertiary center in Middle Turkey.: *Surg Infect* 19:54-60,2018.
- Jacobson L, Weström L: Objectivized diagnosis of acute pelvic inflammatory disease. Diagnostic and prognostic value of routine laparoscopy. :*Am J Obstet Gynecol* 105:1088-1098,1969.
- Kınay T, Unlubilgin E, Cirik DA, Kayikcioglu F, Akgul MA, Dolen I: The value of ultrasonographic tubo-ovarian abscess morphology in predicting whether patients will require surgical treatment.: *Int J Gynaecol Obstet* 135:77–81,2016.
- Landers DV, Sweet RL:Tubo-ovarian abscess: contemporary approach to management.: *Rev Infect Dis* 5:876-884,1983.
- Lareau SM, Beigi RH: Pelvic inflammatory disease and tubo-ovarian abscess.: *Infect Dis Clin North Am* 22:693-708,2008.
- Lee NC, Rubin GL, Borucki R:The intrauterine device and pelvic inflammatory disease revisited: new results from the Women's Health Study.: *Obstet Gynecol* 72:1-6,1988.
- Louv WC, Austin H, Perlman J, Alexander WJ: Oral contraceptive use and the risk of chlamydial and gonococcal infections.: *Am J Obstet Gynecol* 160:396-402,1989.
- McNeeley SG, Hendrix SL, Mazzoni MM, Kmak DC, Ransom SB : Medically sound, cost-effective treatment for pelvic inflammatory disease and tuboovarian abscess.: *Am J Obstet Gynecol* 178:1272–1278,1998.
- Moore DE, Spadoni LR, Foy HM, Wang SP, Daling JR, Kuo CC, et al.: Increased frequency of serum antibodies to Chlamydia trachomatis in infertility due to distal tubal disease.: *Lancet* 2:574-577,1982.
- Morré SA, Karimi O, Ouburg S: Chlamydia trachomatis:identification of susceptibility markers for ocular and sexual transmitted infection by immunogenetics.: *FEMS Immunol Med Microbiol* 55:140-153,2009.
- Ness RB, Randall H, Richter HE, Peipert JF, Montagnano A,Soper DE, et al: Condom use and the risk of recurrent pelvic inflammatory disease, chronic pelvic pain, or infertility following an episode of pelvic inflammatory disease.: *Am J Public Health* 94:1327-1329,2004.
- Pedowitz P, Bloomfield RD.: Ruptured adnexal abscess (tuboovarian) with generalized peritonitis.: *Am J Obstet Gynecol* 88:721-729,1964.
- Peipert JF, Ness RB, Blume J, Soper DE, Holley R, Randall H, et al: Clinical predictors of endometritis in women with symptoms and signs of pelvic inflammatory disease.: *Am J Obstet Gynecol.* 184:856-863,2001.
- Peterson HB, Walker CK, Kahn JG, Washington AE, Eschenbach DA, Faro S: Pelvic inflammatory disease: key treatment issues and options.:*JAMA* 266:2605-2611,1991.
- Ross J: *Pelvic inflammatory disease: Pathogenesis, microbiology, and risk factors*,2019: <https://www.uptodate.com/contents/pelvic-inflammatory-disease-clinical-manifestations-and-diagnosis> (9 Ocak 2020).
- Rubin GL, Ory HW, Layde PM: Oral contraceptives and pelvic inflammatory disease.: *Am J Obstet Gynecol* 144:630-635,1982.
- Stemmer W: Über die ursachen von eileiterentzündungen.: *Central für Gynnak* 65:1062-1066,1941.
- Soper DE, Brockwell NJ, Dalton HP: Medical etiology of urban emergency department acute salpingitis:treatment with ofloxacin.: *Am J Obstet Gynecol* 167:653-660,1992.

29. Washington AE, Gove S, Schachter J, Sweet RL: Oral contraceptives, Chlamydia trachomatis infection, and pelvic inflammatory disease. A word of caution about protection...: *JAMA* 253:2246-2250,1985.
30. Washington AE, Katz P: Cost of and payment source for pelvic inflammatory disease. Trends and projections, 1983 through 2000.: *JAMA* 266:2565-2569,1991.
31. Weström L: Effect of acute pelvic inflammatory disease on fertility.: *Am J Obstet Gynecol* 121:707-713,1975.
32. Weström L: Incidence, prevalence, and trends of acute pelvic inflammatory disease and its consequences in industrialized countries: *Am J Obstet Gynecol* 138:880-892,1980.
33. Wiesenfeld HC, Sweet RL: Progress in the management of tuboovarian abscesses.: *Clin Obstet Gynecol* 36:433-444,1993.
34. Workowski KA, Bolan GA.: Centers for Disease Control and Prevention. Sexually transmitted diseases treatment guidelines, 2015.: *MMWR Recomm Rep* 64:1-137,2015.